

eigenlijk omdat ik van hem wilde losmaken wat zijn bedoelingen waren. Ons Vera is weggegaan, en daar zitten wij allemaal voor iets tussen, akkoord, maar dat zo een stuk advocaat zo iets komt zeggen, dat hij ne mens de grond wil inboren om te overleven, o neen, over mijn lijk. Ik heb met mijn vent veel moeilijkheden gehad, akkoord, maar een huwelijk, dat is voor mij nog altijd veel meer als nen advocaat of de mensen doen uitschijnen wat het maar is.

Gloster (*na stilte*) U hebt dus Jeronimus nog geregeld ontmoet, met de bedoeling om te weten te komen wat zijn intenties waren?

Fie En het zal wel zo zijn, dat die jongen op zijn manier abnormaal bezeten was van iets... ja, van wat? Want denkt u nu, als die met mij klapt, of vroeger, als die hier kwam, dat die gewoon spreekt? Gelijk als ne mens? Neen, bijlange niet, dat klinkt altijd gemaakt, en ik verstaar der d'helft van tijd gene bal van. Ik vind uit, Fie, zegt hij altijd, ik leef van taal. Verstaat u dat? Iemand die uitvindingen wil doen over taal, ne gewone werkmen, in plaats van met zijn vrouw bezig te zijn gelijk als iederen normalen vent. Soms kon die mij zo zot razen over schijn en droom en niet echt, dat ik er zelf al begon af te slagen. En dan is er die geschiedenis met dat mes bijgekomen. Dat heeft Jeronimus Juul nooit vergeven. Van toen af is die haat begonnen. Hij wilt hem kapot. En ik kan er niets aan doen. Als den dokter de vorige keer hier geweest is, had ik eenentwintig. Bloeddruk. Madammeke, zei hij, ik begrijp dat ge u zo een dingen hard aantrekt, maar nu moet ge eens aan uw eigen denken ook. Ik zei: dat kan ik niet mijnheer, en ik heb hem alles verteld, gelijk als ik dat aan u vertel, ge kunt niet geloven hoe een deugd dat doet, van eindelijk zo eens aan iemand, gelijk wie, n'importe welke onbekende, uw hart te kunnen uitstorten. Ik zei: luister, mijnheer den dokter, ik kan niet aan mijnen bloeddruk denken, en Juul laten afmaken. De mens is op, hij kan zich niet meer verweren. Een beetje opgeleefd. Ge zou het van minder, he mijnheer Glosters? Ik zijn blij dat u het begrijpt.

Gloster Wat bent u nu verder van plan?

Fie Gelooft u er nog in, mijnheer Glosters?

Gloster Waar in?

Fie Dat we ons Vera nog ooit terugzien?

Gloster Er is nog niet bewezen, dat het niet zo is, nietwaar? (*na stilte*) Ik denk... dat... ze... dood is... (*Lange stilte. Gloster en Fie vervagen. We horen Juul, die onbeweeglijk in vaag licht heeft gezeten, tamelijk moeilijk spreken, dan gebroken roepen.*)

Juul Vera... Vera... Fie... Fie... Fie... ik geloof... dat mijn bed... helemaal nat is... (*En plots zien we Birgit weer viool spelen — zelfde tema — en Jeronimus die er uitdrukkingloos bijzit, en half in het ijle spreekt*)

Jeronimus De katten hebben misschien het huis al verlaten. (*stilte*) Het zinkend schip. Ik werd ontslagen, Birgit. (*Muziek stopt*) Speel voort, liefste. (*Birgit speelt weer, iets heviger, iets atonaler, iets syncopischer. Zelfde thema.*) Ik heb Vera onderschat, mezelf laten vangen in haar schimmig web. Ze leeft, Birgit! (*muziek stopt*) Speel, liefste, speel... (*Birgit speelt, maar nu duidelijk een klank in verwording.*)

Onuitstaanbaar snerpen van snaren, waarin nog af en toe herkenbaar: het zelfde thema Haar lichaam lag voor mij open, jouw geest stond voor mij open, en ik, dwaas wou in haar lichaam jouw glimlach blazen, en jouw gekwetste ziel ontdooien met de warmte van haar lichaam. Ik had van jullie één vrouw moeten kunnen maken, maar geen steen der wijzen, geen toverdrank heb ik daarvoor kunnen uitvinden. (*een alles overheersende ontbinding van vioolgeluid*) De rest is pijn. (*Hij staat recht, kijkt meewarig naar Birgit. Zij houdt op met spelen. Zij kijkt met angstogen naar Jeronimus*) Zien of de katten niet teruggekomen zijn... (*Hij komt in bruusk donker, en Birgit neemt haar viool, en paraphraseert nog eenmaal pianissimo het thema. Gloster — advocaat — in*

het licht. Zelfverzekerd richt hij zich tot het publiek)

Gloster Niemand kon vermoeden dat het op die manier zou aflopen met hem. Iemand die de zelfvernietiging in zich draagt, heb je nooit volkomen in de hand. Wees daarop bedacht, maar laat u niet ontmoedigen. Mijn cliënt werd ontslagen, werd later definitief aangehouden. Niet voor Vera, maar voor smokkel. Wet is wet. Hij weigerde elke verdediging, weigerde nog iemand te zien. Hij kon evengoed zelfmoord hebben gepleegd, en sommige van uw cliënten zullen dat doen. De eerste keer is het een verlamdende uppercut voor uw image, een ontgoocheling. Iedereen zit tenslotte met een geweten, opium van een aarzelend verstand. Wat zegt u? Wat gebeurde er met die andere vrouw, Birgit? (*Hij wandelt rond met de 'micro'*) Wij zijn advocaten, geen psychologen, geen sociale helpers in de breedste zin. Birgit is een ANDER geval, los van mijn voorbeeld. Mijn uiteenzetting ging niet over haar... (*Stilte, waarvan hij geniet*) Het nieuws van Vera bereikte hem in de gevangenis. (*Transformatie tot inspecteur. Fie en Juul worden zichtbaar. Fie breit, en zo te zien is het een heel lang, niet nader te duiden kledingstuk geworden. Juul drinkt, met enige moeite, een beetje tomatensap. Jeronimus zit een huisje te bouwen. Birgit zit op een afstand. Ze heeft haar teaterkostuum niet meer aan*)

Birgit Liefste... (*Gloster komt nu centraal tussen Jeronimus enerzijds, en Fie en Juul anderzijds. Allen reageren simultaan op zijn verschijning*)

Juul Wie is er, Fie?

Fie Mijnheer Gloster (*Jeronimus kijkt zonder iets te zeggen naar Gloster*)

Birgit Mijn allerliefste...

Gloster Hoe gaat het met hem, mevrouw Bengers?

Fie (*Schudt het hoofd*)

Juul Wie is het, Fie?

Birgit Herinner je je nog hoe wij mekaar voor het eerst hebben ontmoet?

Gloster Mijnheer Van den Water, het is mijn plicht, mijn droeve plicht...

Fie Rust nu maar, ik spreek wel met mijnheer Gloster...

Fie Die zaligheid is nooit meer te vernietigen. Gloster We hebben haar lichaam gevonden...

Jeronimus Haar lichaam. (*Fie heeft zich in het gebreide doek gehuld, een hoopje ellende*)

Juul Is — er — nieuws — van Vera?

Birgit Nooit eerder heb ik zulk gevoel gekend, zulke ogen mogen zien...

Fie Zijt u zeker dat zij het is?

Gloster Het spijt me, mevrouw, heel zeker.

Jeronimus En ik moet haar identificeren, zegt u? (*Gloster knikt*) Wanneer?

Fie Ik wil haar zien.

Gloster Beter van niet, mevrouw...

Birgit Liefste, denk niet dat alles verloren is.

De tijd brengt ons bijeen, geloof me...

Jeronimus Waar is ze nu?

Gloster In Dendermonde.

Fie Zo ver...

Gloster Ze heeft een tijdje verborgen gelegen in het riet langs de Scheldeoever...

Birgit Als je vrij komt, zal ik voor je spelen, je ziel masseren, fluwelen bloemen voor je kweken, en...

Juul (*Is 'dichterbij' gekomen. Hij gaat moeilijk*)

Is ze vermoord, Fie? Ik heb mijn mes nog.

Jeronimus Wanneer moet ik haar zien?

Gloster Morgenvroeg word je afgehaald.

Fie Laat maar Juul ge weet dat ge u niet moogt opwinden...

Birgit ... We maken samen een echtelijk dak dat glimlacht...

Gloster Het spijt me. (*Hij drukt handen.*

Jeronimus verscheurt zijn papier. Fie neemt Juul onder de gebreide lap. Een zacht geweën. Gloster verdwijnt)

Birgit Ik ben niet bang voor Vera, liefste...

(*Alles vervaagt. Birgit verdwijnt. Fie en Juul terug zichtbaar, jaren geleden. Eerst Juul alleen. Hij drinkt een borreltje. Dan komt Fie*

tevoorschijn. Ze heeft o.a. het lange, gebreide kledingstuk om gedrapeerd)

Juul Lap zeg.

Fie Wat?

Juul Gij ziet eruit of ge, ne minister op bezoek krijgt.

Fie Is het soms geen plechtig moment? We hebben maar een dochter, en als heure vrijer den eerste keer binnenkomt, dan moet ge er toch zo wat goed uitzien.

Juul Den eerste officiële vrijer ja.

Fie Ja, ja, 't is al goed ik ken u. Ge gaat weer geen flauwe grapkes maken he Juul. En waarom moete nu al die borrels drinken? Het is nog maar drie uur.

Juul Gij zijt nu juist Cleopatra, met die schmink.

Fie Lacht u eigen uit. Ziet dat gij maar niet over uw tong struikelt, subiet...

Juul Waar is ons Vera nu?

Fie Taart gaan halen.

Juul Amaï, het kan niet meer op.

Fie Doe niet zo achterlijk.

Juul Ge moet in het begin niet te rap laten zien wat dat ge u allemaal kunt profiteren. Die gasten gaan daar direct van profiteren.

Fie Zo nen achterdochtige mens gelijk als gij heb ik van mijn leven nog niet gezien.

Juul Achterdochtig, ik? Voorzichtig, dat is heel wat anders; en ge kunt niet voorzichtig genoeg zijn met die jonge mannen. Voor dat ge het weet, zijt ge niet alleen uw dochter kwijt, maar nog heel wat meer...

Fie Ik hoop dat ge straks niet zo gaat zagen...

(*een belgheid*) Dat zal hem zijn. Houd nu uw fatsoen, he Juul.

Juul Daar staat nen taxi voor de deur...

Fie Ga zitten, en doe gewoon... (*Juul gaat zitten. Fie gaat opendoen. Jeronimus staat er.*

Kennismaking. Juul steekt plechtig een sigaar op)

Juul En dan zijt u Jeronimus...

Fie Ga zitten, mijnheer...

Jeronimus Dank u.

Fie Ons Vera is nog efkens een commissie gaan doen, ze kan elk ogenblik hier zijn...

Juul Tenzij dat ze er vandoor is natuurlijk...

(*Jeronimus glimlacht met deze 'grap'. Fie kijkt verveeld in Juuls richting*)

Fie Hebt u het gemakkelijk gevonden?

Jeronimus Ik heb een taxi genomen.

Fie Wil u iets drinken, eh...

Jeronimus Jeronimus.

Juul Een borrel? Dat is slecht voor de kop maar goed voor...

Fie Jaja, dat weten we...

Jeronimus Graag een borreltje.

Juul Voilà, da's mannenklap. (*inschenken*) En als er iets is waar ons Vera van houdt, dan is het dat! Zwans, en mannenklap...

Fie Ze blijft lang weg...

Juul Wilt u geloven, dat ik echt dacht, dat u in uniform zou geweest zijn?

Jeronimus Uniform?

Juul Van als ik klein was, heb ik altijd van uniformen gehouden, en bij den ijzerenweg hebben ze zo van die schoon kepikes, en ik dacht... (*Hij wordt onderbroken door een geklop, en Gloster staat er, met een pet op van een taxichauffeur. Korte stilte. Iedereen kijkt naar hem. Gloster neemt zijn pet af*)

Gloster Excuseer, had u niet gevraagd om te wachten, mijnheer?

Jeronimus Neen, neen, dank u.

Gloster Excuseer. Gociemiddag. (*Hij verdwijnt. Stilte*)

Fie Wat is er Juul?

Juul Niks. 't Zal maar een fantazieke zijn van mij... ik dacht nen ogenblik... neen, laat maar gaan, schol.

Jeronimus Gezondheid.

Juul Op ons Vera zullen we maar zeggen.

Fie Op uw getweeën.

Jeronimus Ja. (*Ze drinken*)

EINDE

1981-1983